

Nyilatkozat a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat jövőjéről

A kormányprogramban megfogalmazott célkitűzés – „Visszaadjuk a tudomány autonómiáját. Új, átlátható törvényt készítünk, amely visszaállítja az MTA (Magyar Tudományos Akadémia) és az állami kutatóintézetek szakmai önállóságát, és rendezi az akadémiai vagyoni helyzetét.” kapcsán a HUN-REN törvény által létrehozott szervezet jövőképét, a működési alapelveit, újragondolásra javasoljuk. A HUN-REN kutatási hálózat az államháztartástól független szervezatként jött létre, de a kutatói önkormányzat elve csak marginálisan érvényesül a hálózatot létrehozó jogszabályban. Megfontolandó, hogy a frissen kiépített adminisztratív irányító központ mérete és centralizációs törekvése összhangban van-e a kutatóhálózat által képviselt és fejleszteni kívánt kutatási és innovációs potenciállal.

A közfeladat-finanszírozási szerződés (KFSZ) hat évre biztosít finanszírozást, a tudományos eredményesség, az innováció, a nemzetköziség és a kutatói utánpótlás nevelési szintjének az emelését megcélozva. A KFSZ teljesítményértékelő indikátorrendszere, prioritásai és célértékei újragondolást és pontosítást igényelnek. Az MTA tulajdonában lévő, kutatóhálózat intézményei által használt ingatlanvagyoni alkotmánysértő helyzetének megoldását alapvető fontosságúnak tartjuk.

A HUN-REN kutatási intézmények vezetői egyetértenek abban, hogy az új kormány döntéseitől a tudományos autonómia önigazgató jellegének erősítését várjuk, illetve egy olyan támogató tudománypolitikai környezet kialakítását, amelyben az kutatóhelyek fejlesztéséről a tudomány képviselői és az intézmények együtt hozhatják meg a döntéseket.

Az alábbi intézkedéseket javasoljuk és egyetértünk a döntésekből következő általános irányokkal:

1. A kormány módosítsa a HUN-REN törvényt. A módosítások legfontosabb eleme a kutatói önkormányzatiság és a kutatási intézmények teljes tudományos, gazdasági és működtetési önállóságának biztosítása. Javasoljuk, hogy a HUN-REN alapító jogait a törvény adja át az MTA-nak, a KFSZ-ben rögzített éves finanszírozás forrása pedig kerüljön át az Akadémia fejezetébe. Az intézményi jogállás ne változzon, az államháztartási törvény hatályán kívüli állapot maradjon fenn.
2. Az MTA bevonásával megvizsgálandó, hogy a KFI, az MTA és a HUN-REN törvények módosításával az MTA és a HUN-REN közötti vagyoni jogi patthelyzet feloldása milyen formában érhető el a lehető legrövidebb időn belül.
3. A kormány és a HUN-REN közös megállapodással, előremutató módon, a realitásoknak megfelelően módosítsa a KFSZ mutatóit és célértékeit a KFSZ-ben rögzített forrás változatlanul hagyása mellett.

Amennyiben a kutatóhálózat az MTA keretein belül működhet tovább, javasoljuk az intézmények integritásának, szervezeti önállóságának és működési autonómiájának megőrzését, biztosítva ezzel a köztestületi és irányítási struktúráktól való függetlenséget.

A HUN-REN intézmények vezetőiként készen állunk részt venni a részletek kidolgozásában.

Dombrádi Zsolt
HUN-REN Atommagkutató Intézet

Magyar Tibor
HUN-REN Állatorvostudományi Kutatóintézet

Vasas Gábor
HUN-REN Balatoni Limnológiai Kutatóintézet

Kiss László
HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont

Horváth Ákos
HUN-REN Energiatudományi Kutatóközpont

Kovács István János
HUN-REN Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet

Sperlágh Beáta
HUN-REN Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet

Garamszegi László Zsolt
HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont

Stipsicz András
HUN-REN Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet

Monostori László István
HUN-REN Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet

Nagy Ferenc
HUN-REN Szegedi Biológiai Kutatóközpont

Buday László
HUN-REN Természettudományi Kutatóközpont

Lévai Péter József
HUN-REN Wigner Fizikai Kutatóközpont